

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 2 Augustus 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 3 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 3 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

FAKTORE VAN PRODUKSIE

1. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van entrepreneurskap?
  - A Begin 'n nuwe besigheid.
  - B Bestuur van 'n bestaande besigheid.
  - C Beheer van 'n masjien op 'n produksielyn.
  - D Werk as rekenmeester.

2. As die vraag na arbeid toeneem terwyl die aanbod van arbeid konstant bly, sal die ewewigsloonkoers _____
  - A dieselfde bly.
  - B verminder.
  - C verhoog.
  - D verander, maar dit sal onmoontlik wees om te voorspel sonder meer inligting.

3. In 'n volmaak-mededingende mark word die prys van kapitaal bepaal deur _____
  - A die vraag na kapitaal.
  - B die verskaffing van kapitaal.
  - C regeringsregulasies.
  - D die interaksie van vraag en aanbod na kapitaal.

4. Die **HOOFBEPALER** van die prys van arbeid in 'n mark is die _____
  - A vraag na arbeid.
  - B aanbod van arbeid.
  - C minimum loonkoers.
  - D heersende loonkoers in 'n bepaalde bedryf.

5. Hoe beïnvloed die vergoeding van produksiefaktore in 'n kapitalistiese ekonomie die vlak van ongelykheid in inkomste?
  - A Dit verhoog ongelykheid in inkomste namate die eienaars van kapitaal 'n groter deel van die inkomste ontvang.
  - B Dit verminder ongelykheid in inkomste namate mededinging tussen ondernemings lone vir werkers verhoog.
  - C Dit het geen effek op ongelykheid in inkomste nie.
  - D Dit hang af van regeringsbeleid en -regulasies.

EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

6. 'n Voorbeeld van 'n nie-duursame goed is 'n _____
- A kar.
  - B huis.
  - C hemp.
  - D slimfoon.
7. Vaste kapitaalvorming kan die beste beskryf word as die proses van _____
- A omskakeling van goedere en dienste in vaste bates.
  - B investering in langtermyn produktiewe bates.
  - C aankoop van voorraad vir herverkoop.
  - D die aanstelling en opleiding van nuwe werknemers.
8. Die "M" in die formule $C + I + G + X - M$ verteenwoordig _____
- A marginale koste.
  - B marginale inkomste.
  - C invoere.
  - D uitvoere.
9. As 'n land 'n handelstekort het, is die waarde van M in die formule $C + I + G + X - M$ _____
- A groter as X.
  - B gelyk aan X.
  - C minder as X.
  - D nie verwant aan X nie.
10. As 'n land 'n groot handelstekort het, kan 'n potensiële nadeel wees dat die land _____
- A te afhanklik kan raak van uitvoere.
  - B inflasie as gevolg van verhoogde vraag kan ervaar.
  - C 'n afname in ekonomiese groei kan ervaar.
  - D se werkloosheidskoers kan daal.

EKONOMIESE STELSLS EN DIE SUID-AFRIKAANSE EKONOMIESE STRUKTUUR

11. Die grootste voordeel van 'n markeconomie is _____
- A die doeltreffende toewysing van hulpbronne.
  - B die gelyke verdeling van inkomste.
  - C regeringsbeheer oor pryse.
  - D gewaarborgde werk vir alle burgers.
12. In 'n gemengde ekonomie speel die regering 'n rol in die regulering van die ekonomie deur beleide soos _____
- A die nasionalisering van alle kapitaalintensiewe besighede.
  - B die vasstelling van pryse vir goedere en dienste.
  - C regverdig kompetisie en die voorkoming van monopolieë.
  - D die voorkoming alle invoere en uitvoere.
13. 'n Gemengde ekonomie kombineer elemente van beide kapitalisme en sosialisme deur _____
- A voorsiening te maak vir privaat eienaarskap, maar ook om sakepraktyke te reguleer.
  - B alle nywerhede te nasionaliseer, maar privaat eiendom toe te laat.
  - C 'n heeltemal vrye mark te hê sonder regeringsinmenging.
  - D voorsiening te maak vir maatskaplike welsynsprogramme, maar nie besigheidspaktyke te reguleer nie.
14. Watter van die volgende is 'n uitdaging wat die Suid-Afrikaanse regering in die gesig staar ten opsigte van die vermindering van armoede en ongelykheid?
- A Hoë vlakke van buitelandse beleggings.
  - B Sterk infrastruktuur en vervoerstelsels.
  - C Ongelyke verdeling van grondbesit.
  - D Sterk sosiale veiligheidsnet.
15. Watter van die volgende is 'n besliste voordeel van Suid-Afrika se handelsverhoudinge met ander lande?
- A Instelling van beskermingsmaatreëls.
  - B Diversifikasie van die binnelandse ekonomie.
  - C Verminderde afhanklikheid van uitvoere.
  - D Verhoogde werkloosheidsyfers.

DIE VERHOUDING TUSSEN MARKTE

16. Wat sal gebeur met die vraag na tee as die prys van koffie styg, met die veronderstelling dat tee 'n substituuat produk is?
- A Die vraag na tee sal toeneem.
  - B Die vraag na tee sal afneem.
  - C Die vraag na tee sal dieselfde bly.
  - D Dit is onmoontlik om sonder addisionele inligting te bepaal.
17. Watter van die volgende is NIE 'n kenmerk van substituuatgoedere nie?
- A Hulle het 'n positiewe kruispryselastisiteit van vraag.
  - B Hulle is nie verwant in verbruik nie.
  - C Hulle kan in die plek van die ander een gebruik word.
  - D Hulle is plaasvervangers vir mekaar.
18. Watter van die volgende stellings verteenwoordig 'n voorspelling oor die mark vir slimfone en slimfoonsakkies, met die veronderstelling dat die twee goedere komplemente is?
- A As die prys van slimfone styg, sal die vraag na slimfoonsakkies toeneem.
  - B As die prys van slimfone styg, sal die vraag na slimfoonsakkies afneem.
  - C As die prys van slimfoonsakkies styg, sal die vraag na slimfone toeneem.
  - D As die prys van slimfoonsakkies styg, sal die vraag na slimfone afneem.
19. Wat is die kenmerke van 'n onvolmaakte mark?
- A Baie kopers en verkopers.
  - B Homogene produkte.
  - C Perfekte inligting.
  - D Beperkingte toegang.

DIE GEVOLGE VAN KOSTE EN INKOMSTE

20. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n vaste koste vir 'n firma?
- A Die lone wat betaal word aan uurlikse werkers.
  - B Die koste van grondstowwe.
  - C Eiendomsbelasting op 'n fabriek.
  - D Die koste van nutsdienste soos elektrisiteit en water.

21. Watter van die volgende is nie 'n tipe koste in ekonomie nie en sal deur middel van subjektiewe assessering of komparatiewe analisering bereken word, eerder as in monetêre waarde?
- A Vaste koste.
  - B Veranderlike koste.
  - C Geleentheidskoste.
  - D Totale koste.
22. Gestel 'n firma produseer op die vlak waar marginale inkomste gelyk is aan marginale koste. Wat kan gesê word oor die wins van die onderneming?
- A Die firma maak 'n positiewe ekonomiese wins.
  - B Die firma maak geen ekonomiese wins nie.
  - C Die firma maak 'n negatiewe ekonomiese wins.
  - D Dit is onmoontlik om die ekonomiese wins van die onderneming te bepaal sonder addisionele inligting.
23. Die verskil tussen eksplisiete koste en implisiete koste is dat _____
- A eksplisiete koste is koste wat maklik verreken kan word, terwyl implisiete koste moeiliker is om te kwantifiseer.
  - B eksplisiete koste tasbare koste is, terwyl implisiete koste ontasbare koste is.
  - C eksplisiete koste koste is wat werklik betaal word, terwyl implisiete koste die geleentheidskoste is om hulpbronne te gebruik.
  - D eksplisiete koste direkte koste is, terwyl implisiete koste indirekte koste is.
24. Die verskil tussen marginale inkomste en gemiddelde inkomste is dat _____
- A marginale inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur elke bykomende eenheid wat verkoop word, terwyl gemiddelde inkomste die totale inkomste gedeel deur die aantal eenhede wat verkoop word is.
  - B marginale inkomste die totale inkomste gedeel deur die aantal eenhede wat verkoop word is, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur elke bykomende eenheid wat verkoop word.
  - C marginale inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur die verkoop van die eerste eenheid, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur alle eenhede te verkoop.
  - D marginale inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur alle eenhede te verkoop, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegeneer word deur die verkoop van die eerste eenheid.

PRYSELASTISITEIT

25. Hoe beïnvloed 'n verandering in die prys van 'n produksiefaktor die firma se produksiebesluit?
- A 'n Afname in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verhoog.
 B 'n Toename in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verlaag.
 C 'n Afname in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verlaag.
 D Die verband tussen die prys van 'n faktor en die firma se produksiebesluit hang af van die elasticiteit van die vraag na die firma se uitset/produkt.
26. Hoe beïnvloed die elasticiteit van die vraag na 'n produk die prys wat produsente daarvoor kan vra?
- A As die vraag elasties is, kan produsente 'n hoër prys hef.
 B Indien die vraag elasties is, moet produsente 'n laer prys hef.
 C As die vraag onelasties is, kan produsente 'n hoër prys hef.
 D Indien die vraag onelasties is, moet produsente 'n laer prys hef.
27. 'n Vervaardiger van slimfone verkoop tans 1 000 eenhede per maand teen R500 per eenheid. Nadat 'n markopname gedoen is, het die produsent uitgevind dat indien hulle die prys tot R400 per eenheid verlaag, die aanvraag tot 1 500 eenhede per maand sal styg. Wat is die pryselastisiteit van die aanbod vir die produsent se slimfone?
- A
$$\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 000} \cdot \frac{500 - 400}{500}$$
- B
$$\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 500} \cdot \frac{500 - 400}{500}$$
- C
$$\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 000} \cdot \frac{500 - 400}{400}$$
- D
$$\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 400} \cdot \frac{500 - 400}{400}$$
28. 'n Maatskappy verkoop twee produkte, A en B. Die kruiselastisiteit van die vraag tussen A en B is -0,8. Dit impliseer dat die twee produkte _____

- A perfekte plaasvervangers is.
- B Onverwante produkte is.
- C aanvullende produkte is.
- D substituuatprodukte, maar nie perfekte substitute is nie.

EKONOMIESE GROEI

29. Gestel 'n land het 'n hoë vlak van welvaart-ongelykheid. Watter van die volgende beleide kan gebruik word om hierdie kwessie aan te spreek?
- A Toenemende staatsbesteding aan sosiale programme.
  - B Implementering van 'n vaste belastingkoers.
  - C Aanmoediging van entrepreneurskap en kleinsakeskepping.
  - D Privatisering van openbare dienste soos onderwys en gesondheidsorg.
30. As die Gini-koëffisiënt van 'n land van 0,4 tot 0,6 toeneem, wat kan ons aflei oor ongelykheid in inkomste in daardie land?
- A Ongelykheid in inkomste het afgeneem.
  - B Inkomste ongelykheid het dieselfde gebly.
  - C Ongelykheid in inkomste het toegeneem.
  - D Ons kan nie bepaal of ongelykheid in inkomste van hierdie inligting alleen verander het nie.